

YENİ ŞAFK PAZAR EKİ

Bize dinimizi üç Muhammed öğretti

Türkiye’de ilahiyat fakültelerinin ilk açıldığı yıllarda Arapça ve din dersleri öğretecek hoca bulunmadığını dile getiren İhsan Süreyya Sırma "Arapça dersini Alman şarkiyatçı Helmut Ritter öğretmiştir. Her zaman söylerim okullarda bize dini üç Muhammed öğretti diye. Biri Muhammed Hamidullah, biri Muhammed Tayyip Okiç ve diğeri de Muhammed Tanci. Türkiye’de hoca olmadığı için onlar yurt dışından getirildiler" diyor.

Abone Ol

Google News

Ayşe Olgun

05 Ağustos 2018, 04:00

Son Güncelleme: 05 Ağustos 2018, 11:49

Yeni Şafak

İhsan Süreyya Sırma, hayat hikayesini bizlerle paylaştı.

YORUM

PAYLAŞ

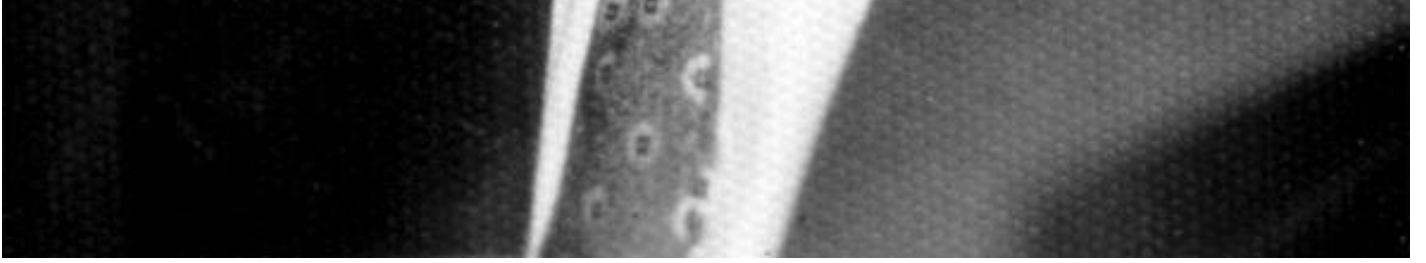
İhsan Süreyya Sırma bugün 74 yaşında. Onun hayat hikâyesi aslında Türkiye’nin 74 yıllık hikâyesi. Anadili Kürtçe olan ilkokula başladığında bir yandan okuma yazmayı sökerken diğer yandan da Türkçe’yi öğrenmeye başlayan Sırma’nın Pervari’de başlayıp Paris’e uzanan hayat hikâyesi bizi bize anlatıyor.

Ezanın Türkçe okunduğu, din derslerinin yasak olduğu bir dönemde Pervari’de dünyaya gelen ve Ankara İlahiyat’tan mezun olduğu altmışlı yılları “İyi bir felsefeci olarak mezun oldum çünkü fakültede dinî dersler felsefe dersleri kadar yoktu” diye anlatan İhsan Süreyya Sırma Avrupa

kadar İslâm coğrafyasını da çok iyi tanıyor ve burada kadim dostluklar kuruyor.

Beyan Yayınları'ndan yayınlanan Adnan Demircan'ın hazırladığı (özellikle genç okurların mutlaka okuması gereken) "İhsan Süreyya Kitabı-Pervari'den Paris'e" kitabından yola çıkarak Sırma'yla kendi hikâyesini konuştuk.

Muhammed Tanci

Siirt Pervari'de doğuyorsunuz ve ana diliniz Kürtçe. Türkçe'yle ilk kez okulda tanışıyorsunuz. Bir yandan okuma yazma öğrenmek bir yandan Türkçe öğrenmek zor muydu?

İlkokula başladığımda sınıfta memur çocukları dışında Türkçe bilen yoktu. Öğretmenimiz hepimiz Türkçe biliyormuşuz gibi ders anlatıyordu. En başta hiçbir şey anlamadığım için sınıfta ağlıyordum ama sonra yavaş yavaş Türkçeyi anlamaya başladım. Okuma yazmayı sökerken yavaş yavaş Türkçeyi de sökmeye başladım.

Ortaokul yılları

Liseden 4 dille mezun oldu

İlkokuldan sonra ilçede ortaokul ve lise olmadığı için Siirt'e gidiyorsunuz ve yeniden dil sorunu yaşıyorsunuz değil mi?

Evet, Siirt halkı Arapça konuşuyor, okulda da Türkçe konuşuluyor. Ben ise yeni yeni Türkçeyi sökmüsam doğru düzgün telaffuz bile edemiyorum. Bu arada bir de okulda İngilizce dersi var

sokmuşum doğru düzgün telaffuz bile edemiyordum. Bu arada bir de okulda İngilizce dersi var. Bir yandan çarşıda insanlarla anlaşmak için Arapça öğrendim diğer yandan İngilizce'ye çok çalıştım ve Türkçemi geliştirmek için de bol bol hikâye kitabı, roman okumaya başladım. Lise bittiğinde dört dili de rahat konuşuyordum. Siirt'e ilk gittiğimde yaşadığım konuşamama sorunu bir de yıllar sonra doktora öğrencisi olarak Paris'e gittiğimde yaşadım. Fransızca bilmediğim için günlerce kimseyle konuşamadım.

Muhammed Tayyip Okiç

Dil öğrenmek zorluğa rağmen sizde ilgi uyandırıyor. Hatta ilahiyatı dil öğrenmek için seçtiğinizi söylemiştiniz geçtiğimiz günlerde bir sohbetinizde.

Siirt'te imam hatip olmadığı için ben ilahiyatı hiç duymamıştım ilk kez adını kılavuzda görüp okula gittim oradaki sekreter hanım da 'biz burada Arapça, Farsça, Osmanlıca öğretiyoruz' deyince okula kaydımı yaptırdım ama ailem 'hoca olmak için okuyupta ne yapacaksın zaten burada herkes hoca' deyip karşı çıktı. Ama sonra ikna oldular. Siirt Lisesi'ne ilk din dersi hocası olarak atanıp gittim ve altı ay çalıştıktan sonra sınavı kazanınca Paris'e gittim.

Dini öğretecek hoca yok

Siirt medreseleriyle ünlü ama bazı yasaklar var. Nasıl bir ortam vardı?

Ben dini eğitimi ailemden aldım, Kur'an okumayı onlardan öğrendim. Türkçe ezan okutulduğu, dini kitapların, Arapça'nın yasak olduğu dönemi annem babam çok iyi bilir. Bizim dönemimizde din dersleri öğretilmek isteniyor hatta Türkiye'de iki tane İlahiyat Fakültesi kuruluyor. Ama dini öğretecek hoca yok. Her zaman söylerim okullarda bize dini üç Muhammed öğretti diye. Biri Muhammed Hamidullah, diğeri Muhammed Tahir Okiç ve diğeri de Muhammed Tahir

BİRİ MÜNİMMEU HANIMUUNAN, BİRİ MÜNİMMEU İAYYIP OKIÇ VE DİGERİ DE MÜNİMMEU İANCI. Türkiye’de hoca olmadığı için onlar yurt dışından getirildiler. Ben üçünden de ders aldım. Düşünün İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesinde İlahiyat Enstitüsü kuruluyor ve başına getirecekleri kimse yok bir Alman oryantalist olan Helmut Ritter başa getiriliyor. Arapçası çok iyi olan bu hoca aynı zamanda geçtiğimiz günlerde vefat eden Prof. Dr. Fuat Sezgin’in de hocası. Düşünün ülkemizdeki Arapça hocalarının hocaları bir Alman, ondan Arapçayı öğrenmişiz. Çünkü o dönemde Arapça bilen, öğretecek başka kimse yok.

Annesinin cesedi kokmuş

Sizler ilk dini bilgilerinizi nasıl aldınız hatırlıyor musunuz?

Cumhuriyetten sonra medreseler kapatılmış ama bazı hocalar gizlice dinimizi sarp köylerde yani jandarmanın kolay kolay gidemeyeceği köylerde, dağlardaki mağaralarda öğretmeye devam etmişler. Yani tüm zorluğa, korkuya rağmen Allah razı olsun hocalarımız bunu yapmışlar. Zülcenaheyn denir bizim oradaki hocalara yani çift kanatlı. Bu ne demek? Hem dini hem ilmi eğitimden geçmiş büyük hoca demek. Onlar Pervari’ye falan gelecekleri zaman yolda cübbelerini falan çıkarıp şapkalarını giyer öyle gelirlermiş korkudan. Bizim bölgedeki halkın cahil kalması bu hocaların çabasıyla önlendi. Bizim medrese ilmi almamız o dönemde mümkün değildi ama kendi dinimizi öğrenebildik elhamdülillah. Ama başka bölgelerde çok büyük sıkıntılar yaşanmış.

Ne tür sıkıntılar?

Bir arkadaşımızın davetiyle 1970’li yıllarda Rize’ye gitmiştik mesela. Dönemin belediye başkanı bizi karşıladı Rize’yi gezdirirken Atatürk Evi’ne götürdü. ‘Burası bizim evimizdi Atatürk bu evde kalmış’ dedi sonra da Atatürk Evi’nin tam karşısındaki kız Kuran kursunu gösterdi ve dedi ki ‘Burayı da ben açtım. Çünkü benim anam vefat ettiğinde onu yıkayacak tek bir kadın hoca bulamadık. Sonunda dağ köylerinden bir kadın hoca olduğunu duyup onu gidip aldık geldik ama biz o hocayı getirdiğimizde anamın cesedi kokmuştu. En azından ölülerimizi yıkayacak hoca yetiştirmek için bu kursu açtım.’ Böyle günler yaşandı bu memlekette.

İlahiyata gittiğinizde durum nasıldı? İlahiyat ilk mezunlarını vermişti değil mi?

İlk mezunlarını 1953’te vermişti. Biz gittiğimizde okuldan mezun olduktan sonra asistan olmuş birkaç kişi vardı. Fakülteye biz gittiğimizde namaz kılan üç dört kişi vardı. Derslerimiz felsefe ağırlıklıydı. Biz dinimizi öğrenmeden ilahiyattan mezun olduk diyebilirim.

Siirt lisesinde arkadaşlarıyla birlikte.

Başörtülü öğrenci ilahiyatta yoktu

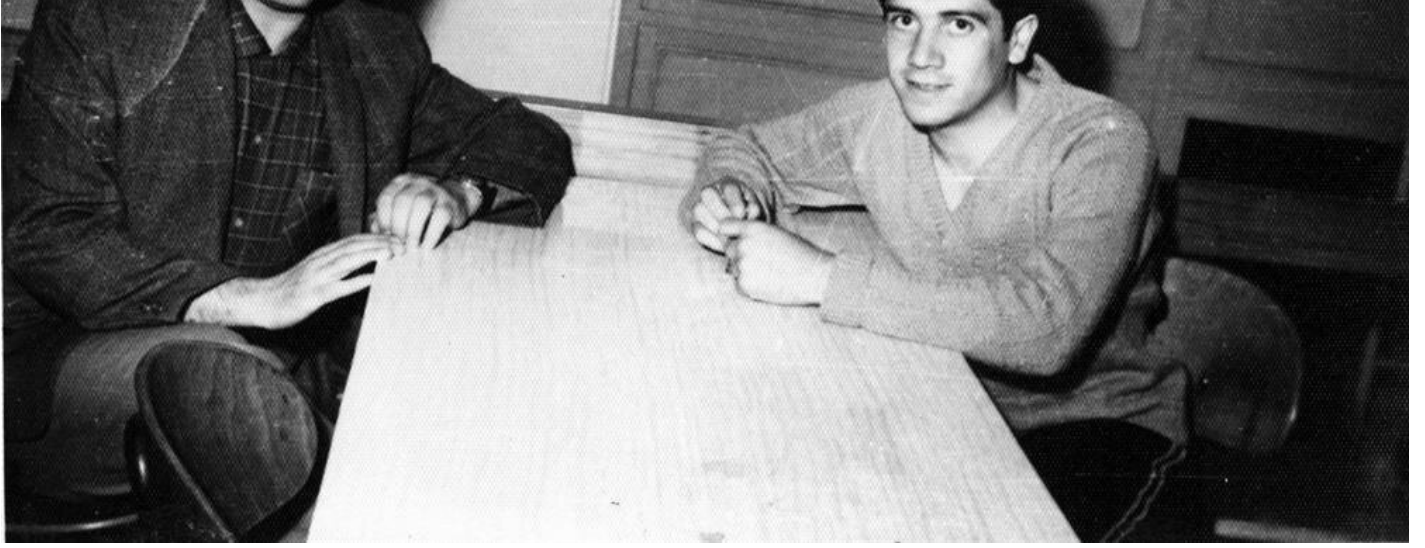
Kimdi hocalarınız kimleri hatırlıyorsunuz?

Hilmi Ziya Ülken vardı çok donanımlı biri olduğu halde bu bilgisini aktaramazdı derste. Ya da felsefe olduğu için bize ağır geliyordu. Suut Kemal Yetkin Hoca vardı. Hocalar vardı ama dediğim gibi dini öğretecek hoca yoktu. Bahriye Üçok İslam Tarihi dersine gelirdi mesela ama kendisi Dil Tarih mezunuydu. Ama Bosna'dan gelen Muhammed Tayyip hocamız vardı ki Tefsir ve Hadis dersimize gelirdi. Bedii Ziya Egemen psikoloji hocamızdı. Yine Altan Öymen'in babası Hıfzırrahman Raşit Öymen vardı. Rahmetli Tayyip hoca ona Bismillahirrahmanirrahim derdi. Bir gün derste bu hocamız, yani Hıfzırrahman Raşit Öymen Hoca, "Keşke anacığım bu okulda ders verdiğimi görseydi" deyip ağlamıştı. Bir de konferans vermeye bir gün Anne-Marie Schimmel gelmiş Mevlana'yı anlatmıştı çok güzel bir Türkçesi vardı. Neşet Çağatay vardı ama maalesef pek bir bilgisi yoktu.

Başörtülü öğrenciler var mıydı?

Bizim sınıfta dört kız öğrenci vardı ama o dönemde okulda başörtüsü takan kimse yoktu. Ben Paris'e gittikten sonra başörtüsü takan bir öğrenciyi Neşe Çağatay hoca sınıftan atmış, olaylar çıkmış. Yani sonra başörtüsü sorunları başladı. Bizim zamanımızda öyle bir şuur yoktu.

Ankara İlahiyat yılları.

Yezidiler üzerine ilk tezi yaptım

Yüksek lisans tezinizi Yezidiler üzerine yapmışsınız? Onlarla görüşme yapıyorsunuz teziniz için, izlenimleriniz ne olmuştu?

Rahmetli babamın görevli olduğu Beşiri'nin bazı köylerinde Yezidiler vardı onları merak edip bu konuyu çalışmak istedim. Mezhepler tarihi bölümünde Yaşar Kutluay hocamızın izniyle bu konuyu ilk kez ben çalıştım. Ama doğrusu pek fazla kaynak kitap yoktu. Sıddık Demluci diye eski bir Musul valisinin Arapça bir kitabı vardı. Köy köy gezip onlarla görüşerek bilgi toplamaya başladım. Kürtçe konuştukları için bu konuda hiç sıkıntı yaşamadım. Sadece Yezidiler değil köydeki Müslümanlar da kendi dinleri hakkında o yıllarda pek bir bilgileri yoktu. Bir gün Yezidi şeyhi Osmané Ğazalé, "Sen ne biliyorsan biz de onu biliyoruz" demişti. Yine de onlardan bir şeyler öğrendim mesela bir arazi davaları falan olduğunda Müslüman hocalara giderlerdi. Onlardan, zaman zaman yaptıkları bir duayı öğrendim ve Kürtçe yaptıkları bu duayı tezime yazdığım için daha sonra büyük sıkıntı yaşadım.

Nasıl bir sıkıntı?

Ben bu duayı Kürtçe yazdığım için imtihanı kazandığım halde Paris'e doktora Mezhepler Tarihinden gidemedim hocam istememiş ama İslâm Tarihinden doktora yapmak üzere Paris'e gidebildim.

Paris yıllarında İhsan Süreyya Sırma.

Hocam Ali Şeriati'nın de hocasıydı

Paris'te hangi alanda çalıştınız?

Paris'te doktoramı Jön Türkler ve Abdülhamit üzerine yapmak istedim ancak görüştüğüm beş hoca da, Sultan Abdulhamid'i sevmeliklerinden, bana danışmanlığı kabul etmediler. Sonunda Jacques Berques kabul etti ve onunla çalıştım. Hocamın daha sonra Müslüman olduğunu da öğrendim. Benden önce de Ali Şeriati'nin doktora hocasıymış ama Ali Şeriati doktorasını tamamlamadan Cezayir'e geçmiş sonra ben başladım.

Paris'te ne kadar kaldınız?

Beş yıllık bir doktora başvurduğum ve üç yılda doktoramı tamamladım. Bir yıl da Tunus'ta kaldım. . Paris apayrı bir dünyaydı o zaman. Orada haftada en az iki gün Muhammed Hamidullah hocayla görüşüyorduk.

Son nefesinde kitaplarını İstanbul'a bağışladı

Paris'te başka kimlerle tanıştınız?

Henry Laoust diye bir hoca vardı. İmam Gazali'de Siyaset diye bir kitap yazmıştı. Onun konferanslarına giderdik. Necmuddin Bammat diye bir Afgan zat vardı UNESCO'da çalışıyordu Haydar Bammat'ın oğludur. Babasının, İslam'ın Vechesi diye bir kitabı vardı. Biz Türkiye'de öğrenciyken kitap Fransızca'dan Türkçe'ye tercüme edilmişti. 1960'lardan bahsediyorum. Türkiye'de dini kitap olmadığı için büyük ilgi görmüştü. Paris'te işte Türkiye'de babasından dolayı tanıdığımız Necmuddin Bammat'ın konferanslarını dinlemeye giderdik. Çok güzel konuşurdu. Sonra Paris Métrosu'nda ölü bulundu. Metroda kalp krizi geçiriyor ve bu sırada elindeki metro biletinin üstüne 'kitaplarımı İstanbul'daki İRCİCA'ya verin' diye son nefesini vermeden önce not düşüyor. O vasiyeti üzerine kitapları İstanbul'a getirildi.

Abdulhamit yuzunden çok çektim

Türkiye'ye döndüğünüz zaman Erzurum'a gidiyorsunuz. Neden ?

Bazı cahilce gerekçeler yüzünden beni Ankara İlahiyat'a almadılar. Mecburi hizmetim olduğu için Erzurum'a verdiler. Daha sonra çok mücadeleler vererek üniversiteye hoca olarak geçtim 20 yıl kaldım.

Doktoranızı Abdülhamid üzerine yaptığınız için bir takım sıkıntılar yaşıyorsunuz ama doçentlik ve profesörlük tezleri için yine ısrarla Abdülhamid çalışıyorsunuz. Abdülhamit'e bu kadar tepki neden?

Paris'te üniversitede Kürt enstitüsü vardı onun başına geçirmek istediler. Yine Türkiye'de Yezidiler üzerine tezimi yaptığımı duyunca Abdülhamit yerine bunun üzerine çalışmamı istediler ama ben bütün bu teklifleri reddettim. Abdülhamit'i batı sevmiyordu. Geçmişte de Jön Türklerle birlikte Abdülhamit'e saldırdıklarını araştırmalarımı yaparken arşivdeki belgelerde gördüm. Ben bütün bu düşmanlığı Fransa'da arşivlerden bulup çıkardım ve tezimde de anlattım. Belgelerle bu düşmanlığın arkasındaki gerekçeleri anlattım. Batı'nın etkisiyle bizde de bu düşmanlık devam ediyor. Çünkü Osmanlı'yı bölmek istiyorlar ama Abdülhamit buna izin vermediği için bir nefret oluşuyor, istenmeyen adam. 1960'lı yıllara kadar Abdülhamit'ten bu ülkede bahsedilemezdi! Onunla ilgili ilk kitap yazan o Necip Fazıl Kısakürek oldu. Doktoramdan sonra da Yemen İsyânlarını ve Abdülhamit dönemini çalıştım. Bu çalışmamdan sonra Yemen'e davet edildim. Daha sonra ise Abdülhamit döneminde Sultan Abdulhamid'in "Panislamizm siyaseti" üzerine çalıştım. O zamanki YÖK, Abdulhamid'le ilgili tez yaptığım için beş yıl "Bu adam Abdülhamit'i seviyor" diye profesörlüğümü onaylamadı. Anayasa Mahkemesine gittim zar zor onaylattım. Öyle dönemlerden bugünlere geldik.

FETÖ kumpasının kurbanıyım

Erzurum'dan sonra Sakarya'ya geçiyorsunuz. Ama bir süre sonra görevden istifa edip İstanbul'a geliyorsunuz değil mi? Akademi dünyasını bu kadar seven mücadele eden biri olarak istifa etmek zor olmadı mı?

İstifa etmedim! Görevime son verildi. Bugün FETÖ'nün bir numaralı adamı olan Suat Yıldırım ile Erzurum'dan tanıştık ve beni Sakarya'ya davet ettiler. Orada baktım sınavlara usulsüzce kendi adamlarını asistan olarak alıyorlar buna karşı çıkınca beni çeşitli oyunlarla üniversiteden uzaklaştırdılar. İstanbul'a geldim iki yıl Tayyip Erdoğan beyin danışmanlığını yaptım sonra da Viyana'ya gittim. 10 yıl kaldım kız erkek elhamdülillah çok sayıda öğrenci yetiştirdim. Bugün gelip beni ziyaret ediyorlar çok mutlu oluyorum.

PAYLAŞ

#Yeni Şafak

#Yeni Şafak Pazar

#Pazar Eki

ÖNERİLEN VİDEO

HAYAT E-POSTA ABONELİĞİ

Bakanlık ifşa etti

13 firmanın süzme ballarının sahte olduğu ortaya çıktı.

'Türk devleti ilacın parasına bakmaz'

Bakan Bilgin'den SMA ilaçlarına ilişkin çok önemli açıklama.

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

Bip / +90 530 846 00 00

Facebook

Instagram

Twitter

Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamlı, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

